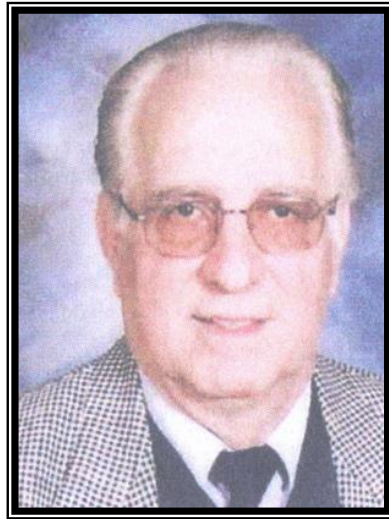

ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΪΤΑΤΖΙΔΗΣ
(1940-2018)

Ένας αξιόλογος Μυτιληνιός

Π. Αλατερός

Επιμέλεια: Μιχάλης Βαΐτης / Φιλοτελική Εταιρεία Λέσβου

Φεβρουάριος 2022

Το παρόν έγγραφο περιλαμβάνει την ομιλία/παρουσίαση
που πραγματοποιήθηκε από τον Μιχάλη Βαϊτή
(πρόεδρο της Φιλοτελικής Εταιρείας Λέσβου)
με θέμα:

το φιλοτελικό έργο του Μιχάλη Καϊτατζίδα

τη Δευτέρα 14 Φεβρουαρίου 2022
στο πλαίσιο των 15θήμερων τηλεδιασκέψεων της
Ελληνικής Φιλοτελικής Εταιρείας

Στη σημερινή τηλε-συνάντηση θα σας παρουσιάσω το συνολικό φιλοτελικό έργο του Μιχάλη Καϊτατζίδη, ή τουλάχιστον το τμήμα του που κατάφερα να συγκεντρώσω. Οποιαδήποτε προσθήκη ή διόρθωση είναι ευπρόσδεκτη.

Στην εισαγωγική σελίδα δανείστηκα τον τίτλο του σημειώματος που μας έστειλε ο συμμαθητής και παιδικός του φίλος Παναγιώτης Αλατερός, λίγο μετά το θάνατό του. Όπως θα δούμε στη συνέχεια, ήταν πράγματι ένας πολύ αξιόλογος άνθρωπος.

Ο Μιχάλης Καϊτατζίδης γεννήθηκε στη Μυτιλήνη το 1940. Οι γονείς του ήταν πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία (από τη Σμύρνη ο πατέρας του και από την Πέργαμο η μητέρα του). Ο πατέρας του Αντώνης διατηρούσε ζαχαροπλαστείο στην προκουμαία Μυτιλήνης, δίπλα στο σημερινό ξενοδοχείο ΣΑΠΦΩ, και ήταν ονομαστός για τους λουκουμάδες που έφτιαχνε. Ο Μιχάλης ήταν το μικρότερο παιδί της οικογένειας. Η αδελφή του Αυρηλία, ζει μόνιμα στην Αθήνα, ενώ ο αδελφός του Νίκος, που ήταν ο μεγαλύτερος, έχει πεθάνει.

Η Μυτιλήνη σήμερα

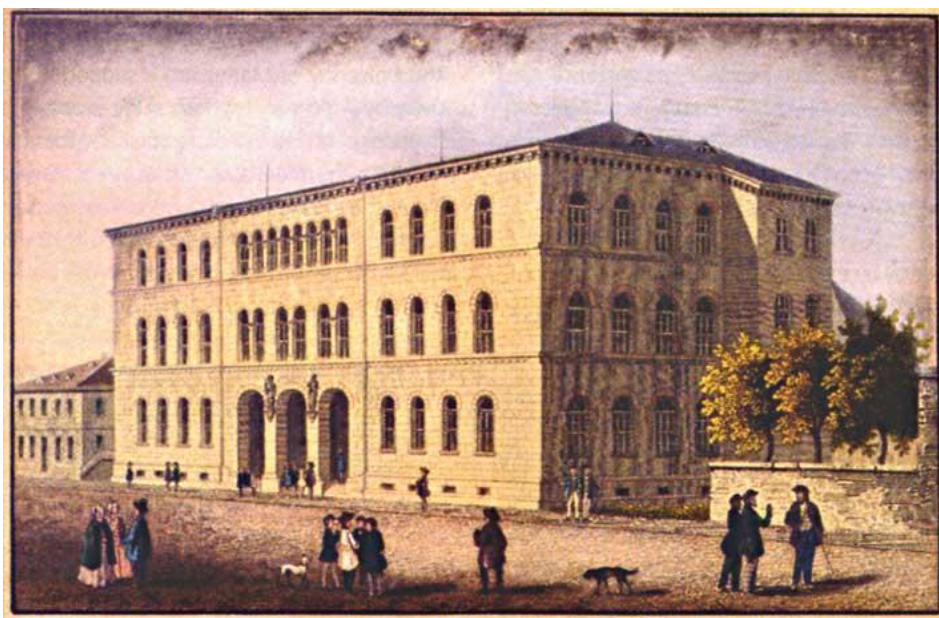
***Η προκουμαία Μυτιλήνης (τμήμα).
Διακρίνεται το ξενοδοχείο Σαφρώ.***

Φοίτησε στο Α΄ γυμνάσιο αρρένων. Από την ηλικία αυτή δεν τον κρατούσε ο τόπος. Ήθελε να φύγει στο εξωτερικό, στη Δυτική τότε Γερμανία, επηρεασμένος ίσως από τη φιλική οικογένεια του κρεοπώλη Σκούφου, που είχε γιο στη χώρα αυτή. Κατά τα δύο τελευταία χρόνια του σχολείου έκανε τις απαραίτητες προετοιμασίες για σπουδές στη Δ. Γερμανία. Έφυγε το 1958 κατευθείαν μόλις τελείωσαν τα μαθήματα, χωρίς να δώσει ούτε τις τελικές εξετάσεις.

Κτίριο Α΄ Γυμνασίου Αρρένων Μυτιλήνης

Σπούδασε μηχανολόγος μηχανικός στο Πολυτεχνείο της Καρλσρούης. Κατά τα φοιτητικά του χρόνια, σε ηλικία περίπου 20 ετών, γνώρισε και παντρεύτηκε την πρώτη του σύζυγο Hella, Γερμανίδα. απέκτησαν δύο γιούς και μία κόρη. Ο Μιχάλης έγινε Γερμανός υπήκοος. Ειδικεύτηκε στην αεροναυπηγική και προσλήφθηκε στη γνωστή εταιρεία Dornier. Από τον συμμαθητή και παιδικό του φίλο Παναγιώτη Αλατερό πληροφορούμαστε ότι ήταν από τους 5-6 ειδικούς στην νέα για την εποχή εκείνη τεχνολογία των ινών άνθρακα (carbon fiber). Με τη χρήση αυτού του υλικού, το βάρος των αεροσκαφών μειώνεται κατά 30% ενώ παράλληλα αυξάνεται η ανθεκτικότητά τους. Η εξειδίκευσή του αυτή είχε ως αποτέλεσμα να δέχεται προσκλήσεις για να διδάξει σε πανεπιστήμια της Ευρώπης, της Αμερικής και της Ινδίας. Επίσης, δημοσίευσε σχετικές μελέτες του σε έγκυρα επιστημονικά περιοδικά.

DORNIER SEAWINGS

***Αεροσκάφος της Dornier που
χρησιμοποιούσε η Ολυμπιακή Αεροπορία***

Το 1987 η Dornier κερδίζει ένα διαγωνισμό για την προμήθεια και συντήρηση τηλεκατευθυνόμενων στόχων στο πεδίο βολής Κρήτης, στο Ακρωτήριο Χανίων. Ο Μιχάλης, στα 47 του χρόνια, αναλαμβάνει γενικός διοικητής του έργου και εγκαθίσταται το καλοκαίρι με τη σύζυγό του και το μικρότερο παιδί τους στα Χανιά. Ήταν αφοσιωμένος στη δουλειά του, εκτελούσε τα καθήκοντά του με τρόπο άψογο, ενώ παράλληλα ήταν ιδιαίτερα ευχάριστος στις κοινωνικές του συναναστροφές. Για τα επόμενα 14 χρόνια, η εταιρεία, χάρις και την εργατικότητα του Μιχάλη, ανανέωνε διαρκώς το συμβόλαιο αυτό. Κατά το διάστημα αυτό, δεν γνωρίζουμε ακριβή χρονολογία, χώρισε με τη Γερμανίδα σύζυγό του. Κατόπιν γνώρισε και παντρεύτηκε το 1996 με τη δεύτερη σύζυγό του Μαίρη Μαρκάκη.

NAMFI

NATO Missile Firing Installation

Πεδίο Βολής Κρήτης

Το 2000 συνταξιοδοτείται σε ηλικία 60 ετών και αναλαμβάνει ως Γερμανός πρόξενος τη διεύθυνση του Προξενικού Γραφείου Χανίων και Ρεθύμνης για 10 συναπτά έτη. Και στα νέα του αυτά καθήκοντα έδειξε ευσυνειδησία και επαγγελματισμό. Το 2011, ως αναγνώριση των υπηρεσιών του, το γερμανικό κράτος του απένειμε το παράσημο του Σταυρού Αξίας της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

Γερμανικό Προξενικό Γραφείο Χανίων-Ρεθύμνης

***Ο Μιχάλης Καϊτατζίδης με τον Σταυρό Αξίας
της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας***

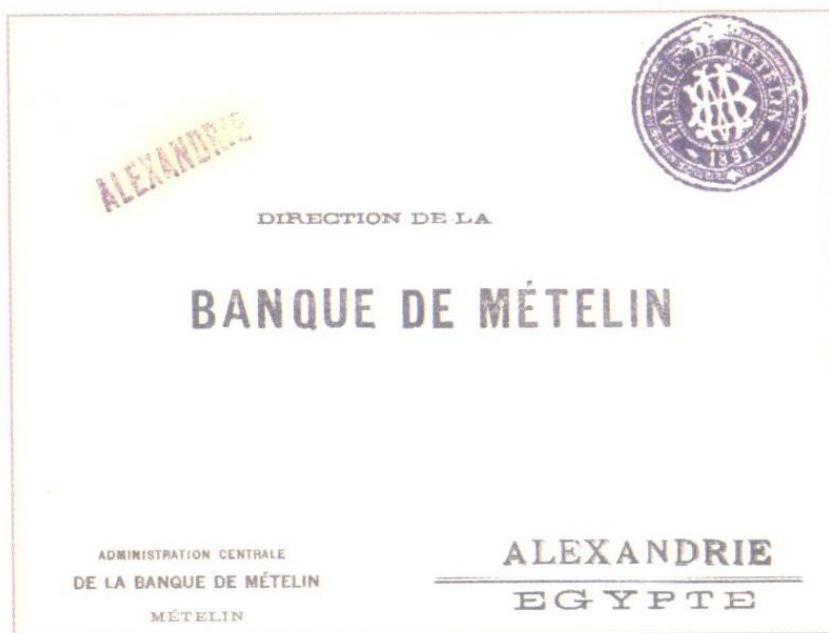
Κατά τον τελευταίο 1,5 χρόνο της ζωής του ταλαιπωρήθηκε από την επάρατη νόσο και τελικά κατέληξε στις 7 Οκτωβρίου του 2018.

Εκτός όμως από την επιτυχημένη επαγγελματική του καριέρα, διέπρεψε και σε ένα άλλο τομέα, αυτόν του συλλέκτη και φιλοτελιστή. Από τις πληροφορίες που καταφέραμε να συγκεντρώσουμε από το οικογενειακό και φιλικό περιβάλλον του, δεν πρέπει να είχε ασχοληθεί με το γραμματόσημο κατά τα παιδικά του χρόνια στη Μυτιλήνη. Άρχισε να συλλέγει και να μελετά τις Μεγάλες Κεφαλές του Ερμή μάλλον από τα τέλη της δεκαετίας του '60.

**Τα πρώτα ελληνικά γραμματόσημα
Παρίσι 1 Οκτωβρίου 1861**

Από το έτος 1970 περίπου άρχισε να μαζεύει και οποιοδήποτε αξιόλογο ντοκουμέντο έπεφτε στα χέρια του και αφορούσε τον τόπο καταγωγής του.

Φάκελος της Τράπεζας Μυτιλήνης ταχυδρομημένος με το πλοίο ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ της Ατμοπλοΐας Αιγαίου

Το ενδιαφέρον του για τις ΜΚΕ ήταν έντονο. Συμμετείχε σε δημοπρασίες, προμηθευόταν και μελετούσε βιβλία, αποκτούσε γνωριμίες με άλλους σημαντικούς συλλέκτες, συνεχώς εμπλούτιζε, σύγκρινε και ταξινομούσε τα γραμματόσημα της συλλογής του. Παράλληλα συγκέντρωνε σε μια κούτα, όπως αναφέρει, παλαιά έγγραφα και τεκμήρια της Μυτιλήνης για μελλοντική ενασχόληση, όπως και έγινε.

***Τμήμα της συλλογής Μεγάλων Κεφαλών Ερμής
του Μιχάλη Καϊτατζίδα***

Διετέλεσε μέλος της Ελληνικής Φιλοτελικής Εταιρείας της Γερμανίας, της Ελληνικής Φιλοτελικής Εταιρείας, της Φιλοτελικής Εταιρείας Λέσβου, της Φιλοτελικής Εταιρείας Πατρών και της Φιλοτελικής-Πολιτιστικής Εταιρείας Χανίων Ο ΦΑΡΟΣ. Στην τελευταία είχε εκλεγεί και στο ΔΣ, στη θέση του Αντιπροέδρου.

Arbeitsgemeinschaft Griechenland e.V.
im Bund Deutscher Philatelisten e.V.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ

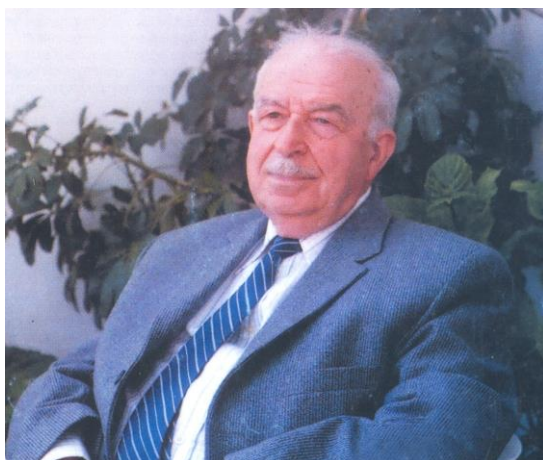

Στη ΦΕΛ γράφτηκε το καλοκαίρι του 1983. Δεν είχε περάσει πολύ καιρός από τότε που ο Ιωάννης Γουγούλας είχε αποστρατευτεί, είχε εκλεγεί πρόεδρος της ΦΕΛ και είχε αναλάβει τη διεύθυνση της Φιλοτελικής Λέσβου, προϊόν δικής του αρχικής έμπνευσης και πρωτοβουλίας από το 1976, με τον αρχικό τίτλο Δελτίο Ανακοινώσεων. Τη χρονιά εκείνη, το 1983, η ΦΛ απέκτησε τη μορφή κανονικού περιοδικού, με ανανεωμένη εμφάνιση, αύξηση των σελίδων, τακτική κυκλοφορία ανά δίμηνο, βελτιωμένη ύλη και νέους συνεργάτες. Ήταν η καλύτερη συγκυρία να γίνει μέλος της ΦΕΛ και συνεργάτης της ΦΛ ο Μιχάλης. Το χρονικό της γνωριμίας των δύο αντρών δεν μου είναι γνωστό. Το σίγουρο είναι ότι αναπτύχθηκε μεταξύ τους μια έντονη φιλία και μια μακροχρόνια συνεργασία.

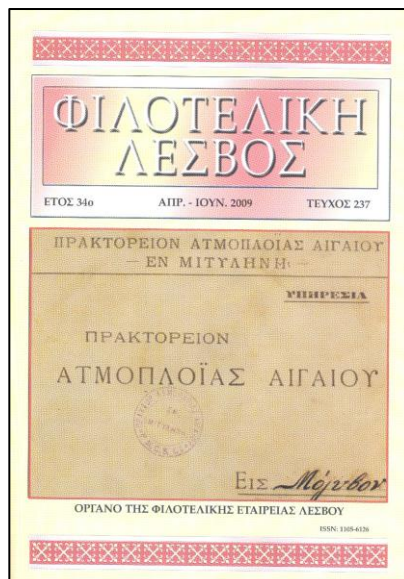
**ΜΙΧΑΛΗΣ
ΚΑΪΤΑΤΖΙΔΗΣ**

**ΙΩΑΝΝΗΣ
ΓΟΥΓΟΥΛΑΣ**

Τα άρθρα του Μιχάλη σίγουρα συνέβαλαν στην καταξίωση του περιοδικού. Το πρώτο του άρθρο δημοσιεύτηκε στο τεύχος 88 (Ιουλίου-Αυγούστου 1983) με τίτλο «Η γοητεία των Μεγάλων Κεφαλών Ερμού». Στη συνέχεια δημοσίευσε πλήθος άρθρων, κυρίως αναφορών για σφάλματα των Μεγάλων Κεφαλών του Ερμή, για την ταχυδρομική ιστορία της Μυτιλήνης, για την Ατμοπλοΐα Αιγαίου και την Τράπεζα Μυτιλήνης. Το τελευταίο του άρθρο δημοσιεύτηκε στο τεύχος 271 (Οκτωβρίου-Δεκεμβρίου 2018) που εκδόθηκε λίγο μετά το θάνατό του.

Αρθρογραφία στη Φιλοτελική Λέσβο επί 35 χρόνια (1983 – 2018)

Το 1987 πρότεινε στην ΦΕΛ την καθιέρωση νέου βραβείου φιλοτελικής φιλολογίας στη μνήμη του Χαριλή Μπίνου (επιφανούς φιλοτελιστή, ιδρυτικού μέλους και επί σειρά ετών προέδρου της ΦΕΛ). Η πρότασή του έγινε αποδεκτή και ο ίδιος ήταν ο σταθερός χρηματοδότης του. Η πρώτη προκήρυξη του βραβείου έγινε το 1988 και η τελευταία το 2013. Το βραβείο συνίστατο σε δίπλωμα, αναμνηστική πλακέτα και χρηματικό πόσο των 15.000 δραχμών, ή 50 ευρώ.

**ΧΑΡΙΛΗΣ
ΜΠΙΝΟΣ**

Για τη φιλοτελική του προσφορά ο Μιχάλης έχει βραβευτεί με το μετάλλιο της ΦΕΛ καθώς και το βραβείο Χαροκόπου της ΦΕ Πατρών.

Με τη δεύτερή του αγάπη, τα παλαιά τεκμήρια για τη Μυτιλήνη, που όμως έχει μια έντονη φιλοτελική συνιστώσα όπως θα δούμε, θα ξεκινήσουμε την παρουσίαση του συλλεκτικών δραστηριοτήτων του Μιχάλη.

Το 1987, ένα άρθρο του τότε προέδρου της ΦΕΛ Ιωάννη Γουγούλα στο τεύχος 113 (Σεπτεμβρίου-Οκτωβρίου) της Φιλοτελικής Λέσβου, με θέμα τη ναυτιλιακή εταιρεία του Πάνου Κουρτζή κατά τον 19^ο και 20^ο αιώνα, του έδωσε την αφορμή να ψάξει στην κούτα με το υλικό που επί χρόνια συγκέντρωνε, χωρίς όμως μέχρι τότε να έχει ταξινομήσει και μελετήσει.

Έτσι άρχισε να εμβαθύνει στην Ατμοπλοΐα Αιγαίου, να ψάχνει στοιχεία, να προμηθεύεται υλικό και να δημοσιεύσει στη Φιλοτελική Λέσβο τις ανακαλύψεις του, πλάι σε συναφείς ανακοινώσεις του Ιωάννη Γουγούλα, του Στρατή Αναγνώστου, του Σωκράτη Μπόζοβιτς, του Ιωάννη Παπαναστασίου και άλλων. Μετά από περισσότερο από δύο δεκαετίες ερευνών, προέκυψε μια φιλοτελική συλλογή ανοικτής τάξης και ένα βιβλίο.

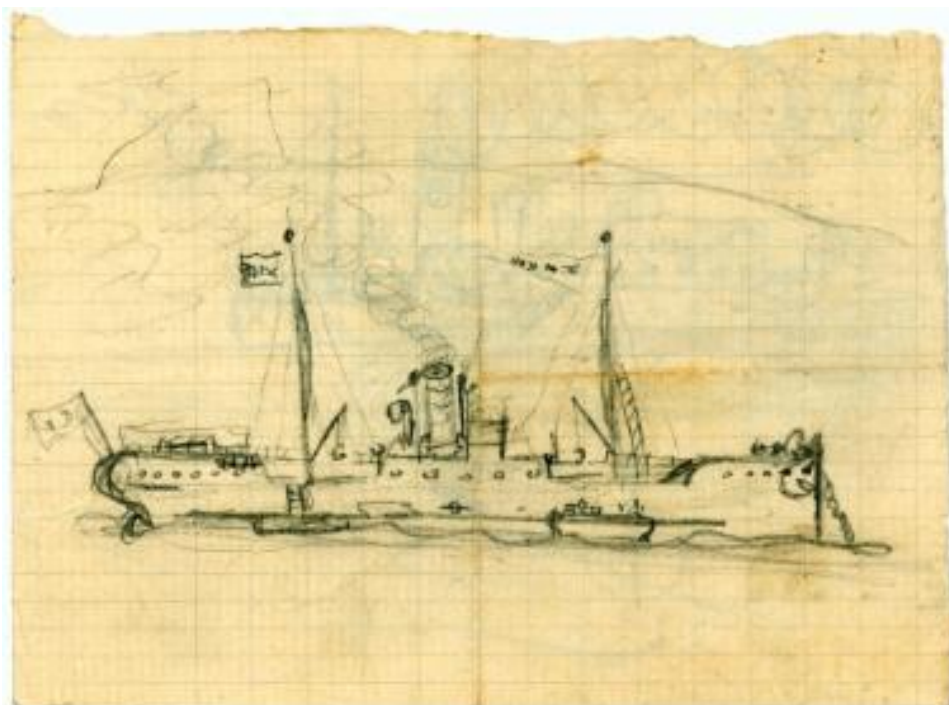
Ποια ήταν όμως η Ατμοπλοΐα Αιγαίου; Ο ιδρυτής της, ο Πάνος Κουρτζής, ήταν απόγονος προσφύγων από την Τιφλίδα της Γεωργίας που εγκαταστάθηκαν στη Μυτιλήνη λόγω των συγκρούσεων της Ρωσίας με την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Η οικογένειά του και ο ίδιος ανέπτυξαν πλήθος οικονομικών δραστηριοτήτων με εμπορικές, ναυτιλιακές, γεωργικές, μεταποιητικές, μεταλλευτικές και τραπεζικές επιχειρήσεις.

ΠΑΝΟΣ ΚΟΥΡΤΖΗΣ

Φωτογραφία του Πάνου Κουρτζή σε
φωτογραφείο της Κωνσταντινούπολης
Ιστορικό Αρχείο Αιγαίου Εργάνη / ΕΚΤ

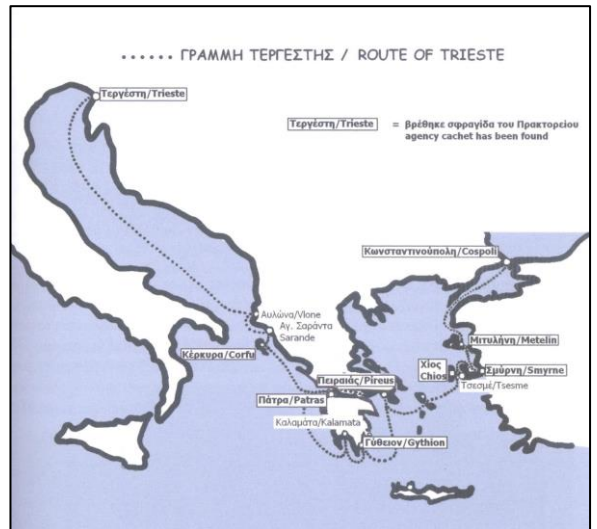
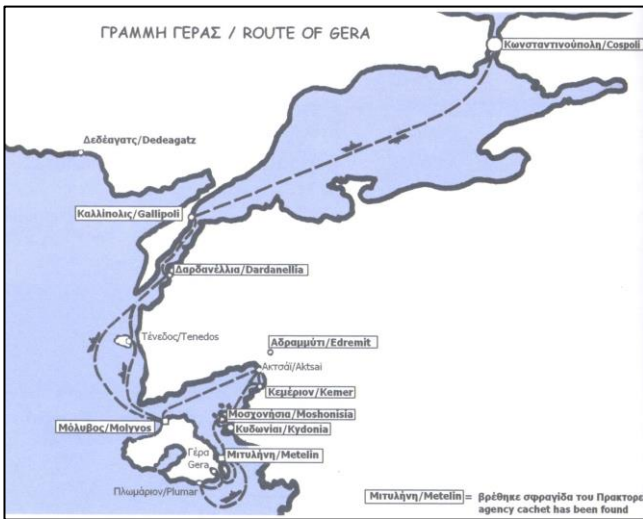
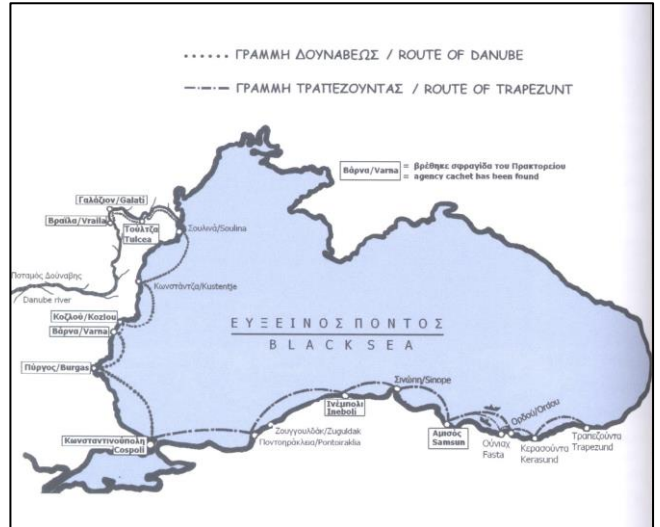
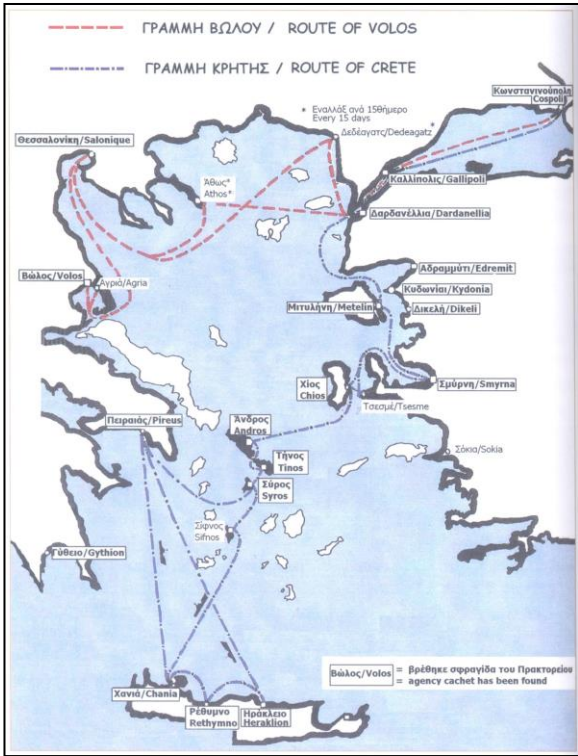
Η Ατμοπλοΐα Αιγαίου ξεκίνησε το 1883, ως απάντηση του Πάνου Κουρτζή στην αυστριακή LLOYD για ένα περιστατικό που υπήρξε μάρτυρας. Σε κάποιο ακτοπλοϊκό ταξίδι του με το πλοίο APOLLO της LLOYD, έπιασε καταρρακτώδης βροχή με αποτέλεσμα οι επιβάτες του καταστρώματος να ταλαιπωρούνται. Ο καπετάνιος του πλοίου δεν τους επέτρεψε να μεταβούν σε στεγασμένο χώρο, παρόλο που υπήρχε η δυνατότητα, λόγω του ότι θα έπρεπε προηγουμένως να καταβάλουν το ανάλογο εισιτήριο. Ο Κουρτζής όταν βρέθηκε στην Κωνσταντινούπολη, επισκέφτηκε τα κεντρικά γραφεία της LLOYD και διαμαρτυρήθηκε για το γεγονός. Η εταιρεία κάλυψε πλήρως τον καπετάνιο για την ενέργειά του. Έτσι ο Κουρτζής αποφάσισε να ιδρύσει νέα ναυτιλιακή εταιρεία που να προσφέρει καλύτερη εξυπηρέτηση στους επιβάτες.

Πρόχειρο σκίτσο πλοίου της Π.Μ. Κουρτζής

Η Ατμοπλοΐα Αιγαίου υπήρξε από τις μεγαλύτερες εταιρείες στο χώρο της ναυσιπλοΐας στην Ευρώπη στα τέλη του 19^{ου} και τις αρχές του 20^{ου} αιώνα, ανταγωνιζόμενη επάξια την αυστριακή LLOYD και τη γαλλική Frassinot. Τα κύρια δρομολόγια των πλοίων της ήταν: η γραμμή του Βόλου (Βόλος-Θεσσαλονίκη-Αλεξανδρούπολη-Κωνσταντινούπολη), η γραμμή της Κρήτης (Κων/πολη-Σμύρνη-Πειραιάς-Κρήτη), η γραμμή του Δουνάβεως (Κων/πολη-Βραΐλα), η γραμμή της Τραπεζούντας (Κων/πολη-Τραπεζούντα), η γραμμή της Γέρας (Κων/πολη-Κόλπος Γέρας Λέσβου) και η γραμμή της Τεργέστης (Κων/πολη-Πειραιάς-Τεργέστη). Έκτακτα δρομολόγια εκτελούσε και προς τα λιμάνια Τρίπολης και Αλεξάνδρειας στη Β. Αφρική, καθώς και στην ανατολική Μεσόγειο. Η εταιρεία εκτελούσε και ταχυδρομικό έργο κατόπιν συμβάσεων με το ελληνικό κράτος και την κυβέρνηση της Ρουμανίας. Έκλεισε το 1911, μετά την πτώχευση της μητρικής της εταιρείας, της Τράπεζας Μυτιλήνης, επίσης ιδιοκτησίας του Πάνου Κουρτζή.

Τακτικά δρομολόγια της Α.Α. Π.Μ. Κουρτζής και Σια

Από το βιβλίο «Ατμοπλοΐα Αιγαίου Π.Μ. Κουρτζής και Σια 1883-1911»
 του Μ. Καΐτατζίδη, Εκδόσεις ΤΟ ΔΟΝΤΙ, 2009

Κύριος στόχος του Μιχάλη ήταν πέραν των λοιπών τεκμηρίων, να συγκεντρώσει τις σφραγίδες των πρακτορείων και των πλοίων της εταιρείας και μάλιστα πάνω σε φακέλους αλληλογραφίας και σε γραμματόσημα. Σύμφωνα με την έρευνά του, τα πρακτορεία πρέπει να ήταν 70, ενώ τα πλοία 16. Καρπός της δουλειάς του, ιδιαίτερα δύσκολης λόγω της σπανιότητας του υλικού, ήταν, όπως προαναφέρθηκε, μια συλλογή ανοικτής τάξης και ένα βιβλίο.

Σφραγίδες πρακτορείων

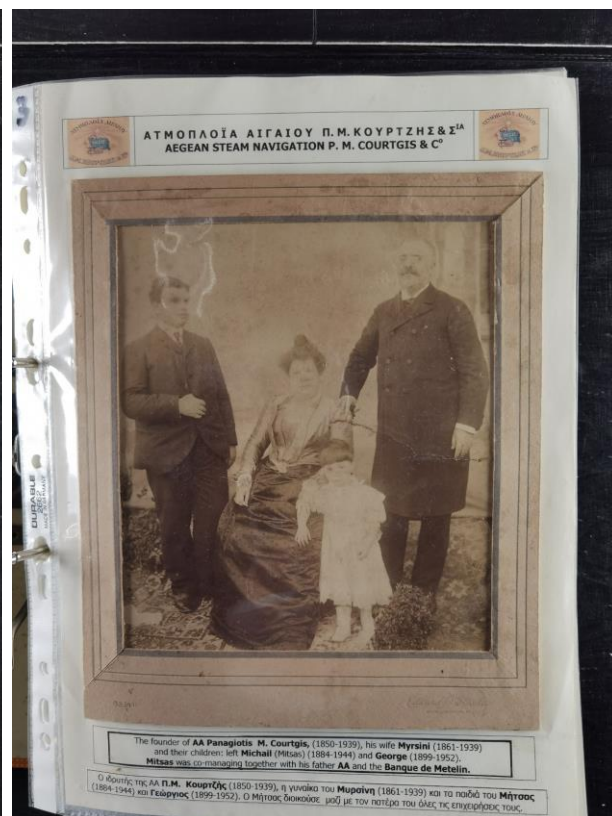
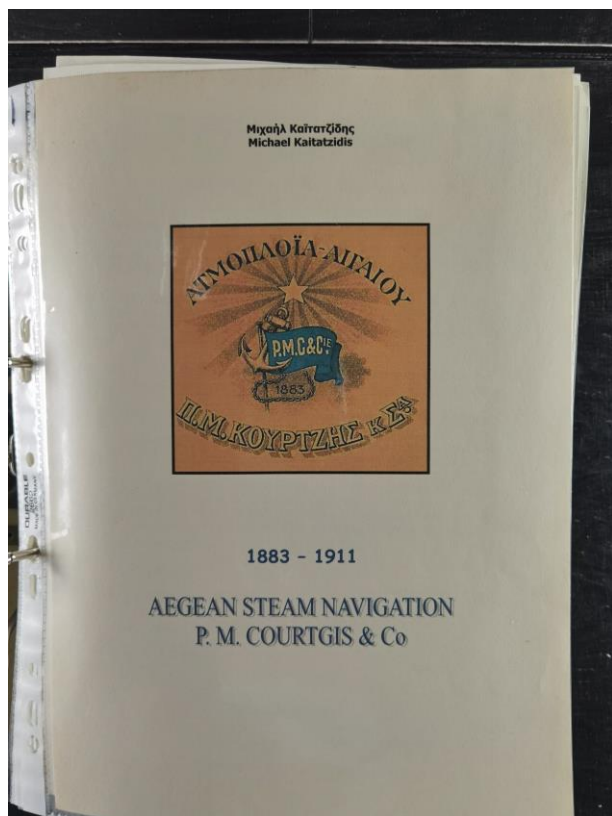
Σφραγίδες πλοίων

ALEXANDRIE

Η συλλογή αριθμεί 100 περίπου εκθεσιακά φύλλα, δείγματα της οποίας ακολουθούν. Η συλλογή απέσπασε επίχρυσο μετάλλιο με συγχαρητήρια και ειδικό δώρο στην πανελλήνια φιλοτελική έκθεση Καρδίτσα 2006.

ΑΓΕΑΝ ΣΤΕΑΜ ΝΑΥΙΓΑΤΙΟΝ Π. Μ. ΚΟΥΡΤΖΗΣ & ΣΙΑ
ΑΓΕΑΝ ΣΤΕΑΜ ΝΑΥΙΓΑΤΙΟΝ Π. Μ. ΚΟΥΡΤΖΗΣ & ΣΙΑ

		DARDANELLES On Turkish stamp Colour: black Not found on cover 29 x 19 mm
		DIKELI On 20 para Turkish stamp Colour: violet Not found on cover 29 x 18 mm
		HERAKLION On Turkish stamp Colour: violet Not found on cover 29 x 18 mm
		THESSALONIKI On Turkish stamps Colour: violet, black Also found on cover* 29 x 18 mm
		INEBOLI On 20 para Turkish stamp Colour: black Not found on cover 29 x 18 mm

2 **Agency stamps, type I** *8

ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ ΤΥΠΟΥ Ι ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΑ

ΑΓΕΑΝ ΣΤΕΑΜ ΝΑΥΙΓΑΤΙΟΝ Π. Μ. ΚΟΥΡΤΖΗΣ & ΣΙΑ
ΑΓΕΑΝ ΣΤΕΑΜ ΝΑΥΙΓΑΤΙΟΝ Π. Μ. ΚΟΥΡΤΖΗΣ & ΣΙΑ

		PATRAS On 10 L SHH stamp Colour: black Also found on cover* 29 x 19 mm
		PIREUS On SHH and 25i Olympics 1896 Colour: blue Not found on cover, but on company's ticket* 30 x 21 mm
		RETHYMNO On SHH, stamp of Turkey and revenue of Crete Colour: blue, black Not found on cover 29 x 19 mm
		RETHYMNO On Turkish revenue Colour: blue green Not found on cover 29 x 19 mm
		SMYRNA On 1 piastre Turkish stamp Colour: blue Not found on cover 29 x 20 mm

4 **Agency stamps, type I** *8

ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ ΤΥΠΟΥ Ι ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΑ

ΑΓΕΑΝ ΣΤΕΑΜ ΝΑΥΙΓΑΤΙΟΝ Π. Μ. ΚΟΥΡΤΖΗΣ & ΣΙΑ
ΑΓΕΑΝ ΣΤΕΑΜ ΝΑΥΙΓΑΤΙΟΝ Π. Μ. ΚΟΥΡΤΖΗΣ & ΣΙΑ

		SYROS On 25i μκε Colour: violet Found on receipt* Not found on cover 29 x 19 mm
		SYROS On block of four 5i SHH Colour: black Found on receipt* Not found on cover 29 x 19 mm
		CHANIA On Turkish revenue Colour: blue green Found also on stamps cover 29 x 19 mm
		CHANIA On Turkish revenues Colour: blue green Found also on stamps cover 29 x 19 mm
		CHIOS On Turkish 20 para stamp Colour: blue Found also on stamps cover* 29 x 19 mm

5 **Agency stamps, type I** *8

ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ ΤΥΠΟΥ Ι ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΑ

ΑΓΕΑΝ ΣΤΕΑΜ ΝΑΥΙΓΑΤΙΟΝ Π. Μ. ΚΟΥΡΤΖΗΣ & ΣΙΑ
ΑΓΕΑΝ ΣΤΕΑΜ ΝΑΥΙΓΑΤΙΟΝ Π. Μ. ΚΟΥΡΤΖΗΣ & ΣΙΑ

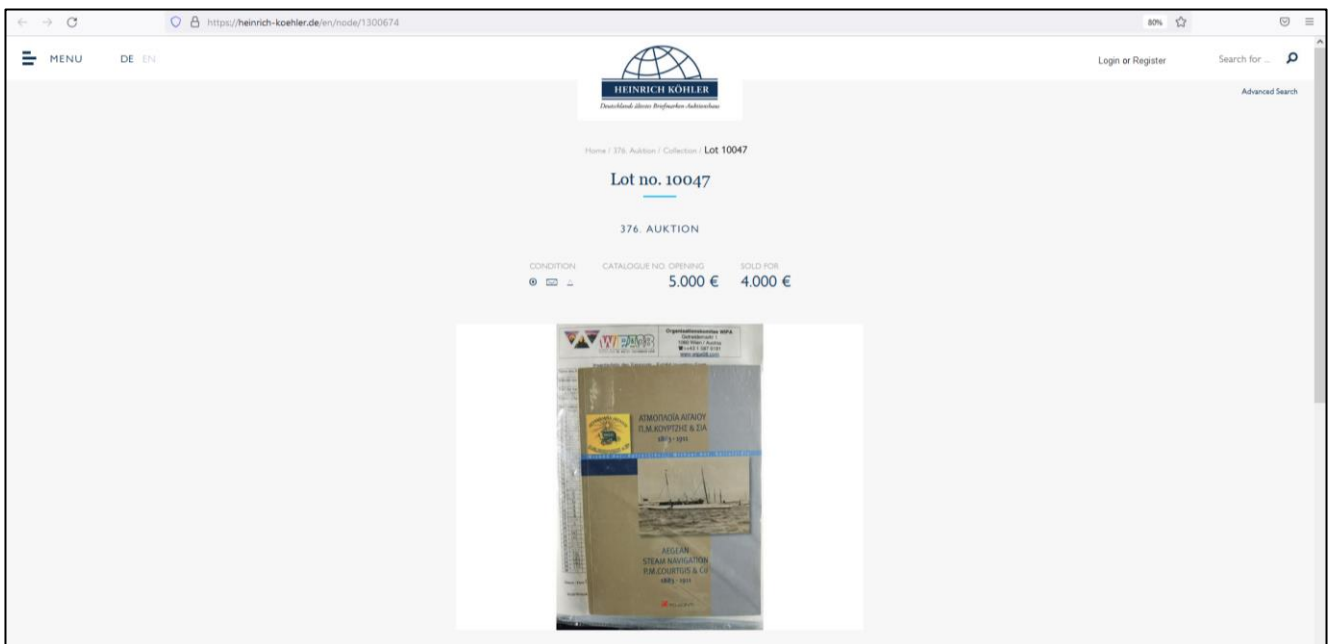
		II CONSTANTINOPLE CENTRAL On Turkish 20 para stamps Colour: red Also found on cover* 29 x 19 mm
		III a CONSTANTINOPLE CENTRAL Date in Latin On SHH and Turkish stamp Colour: blue, violet Not found on cover 29 x 19 mm
		III b CONSTANTINOPLE CENTRAL Date in greek On Turkish stamps Colour: violet Not found on cover 29 x 19 mm
		III c CONSTANTINOPLE SUBAGENCY Date in Latin On Turkish stamp Colour: violet Found on one stamps cover* 29 x 19 mm
		V TRIESTE On Austrian stamp Colour: red Not found on cover 29 x 19 mm

1 **Agency stamps, type II to V** *8

ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ ΤΥΠΟΥ ΙΙ ΕΡΙΣ V ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΑ

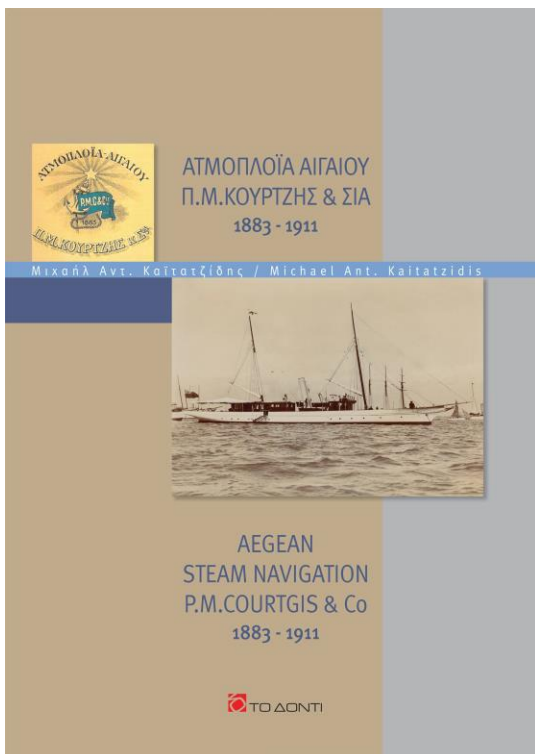

Αποτέλεσε τον λαχνό Νο. 10047 στη δημοπρασία 376 του γερμανικού οίκου Koehler στις 19-24 Απριλίου 2021 με αρχική τιμή 5.000 ευρώ. Δεν υπήρξαν προσφορές και πουλήθηκε εκ των υστέρων στην τιμή των 4.000 ευρώ.

<https://heinrich-koehler.de/en/node/1300674>

Το 2009 ολοκλήρωσε και το ομώνυμο βιβλίο σε δύο γλώσσες (ελληνικά/αγγλικά) που περιέχει ιστορικά στοιχεία και τμήμα από τη συλλογή του. Η έκδοση έγινε από την εκδοτική εταιρεία ΤΟ ΔΟΝΤΙ της Πάτρας, από την οποία είναι διαθέσιμο σήμερα στην τιμή των 7 ευρώ. Ο Μιχάλης δώρισε στη ΦΕΛ τη χορηγία που εξασφάλισε για την έκδοση του βιβλίου από την ποτοποιεία ΕΠΟΜ (του ομίλου Pernord Ricard). Παρουσίαση του βιβλίου έγινε στις 26/8/2009 στη Μυτιλήνη, με διοργάνωση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λέσβου, της ΦΕΛ και των εκδόσεων ΤΟ ΔΟΝΤΙ. Το βιβλίο απέσπασε επίχρυσο μετάλλιο στις πανελλήνιες φιλοτελικές εκθέσεις ΛΑΥΡΙΟ 2009 και PATRAPHILEX 2010.

Έτος έκδοσης: 2009

Σελίδες: 98

Δίγλωσσο: Ελληνικά/Αγγλικά

Εκδότης: ΤΟ ΔΟΝΤΙ (Πάτρας)

Επίχρυσο μετάλλιο
στις φιλοτελικές εκθέσεις
ΛΑΥΡΙΟ 2009

PATRAPHILEX 2010

Οι χάρτες των δρομολογίων και τα αποτυπώματα σφραγίδων που προηγήθηκαν, προέρχονται από αυτό το βιβλίο. Ακολουθούν δύο ταχυδρομημένα αντικείμενα:

Απλικά από Πάτρα προς Θεσσαλονίκη, Ιούλιος 1886, με σφραγίδα από το πρακτορείο Πατρών.

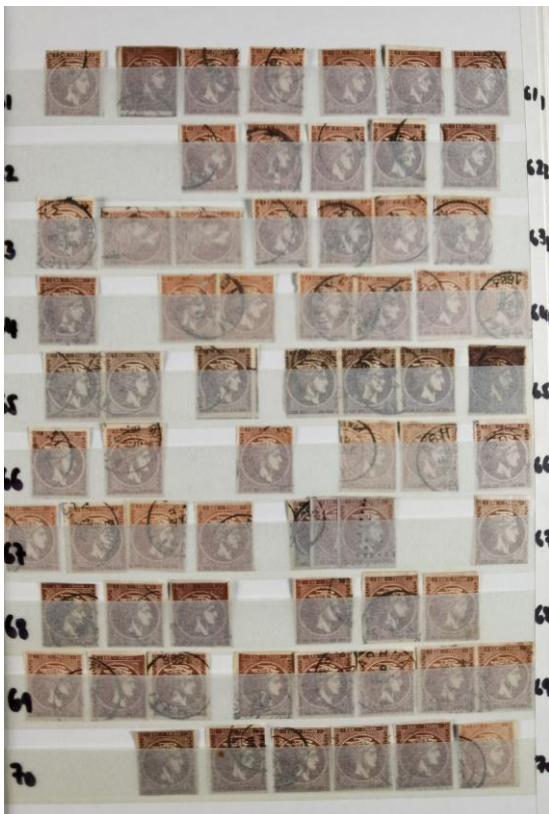
Επιστολικό δελτάριο από το Βόλο στο Μόναχο με σφραγίδα πρακτορείου Βόλου, Φεβρουάριος 1899.

Ο Μιχάλης ήθελε να γράψει κι ένα βιβλίο για την Τράπεζα Μυτιλήνης, αλλά αν και προσπαθούσε χρόνια, δεν κατάφερε να μαζέψει αρκετό υλικό.

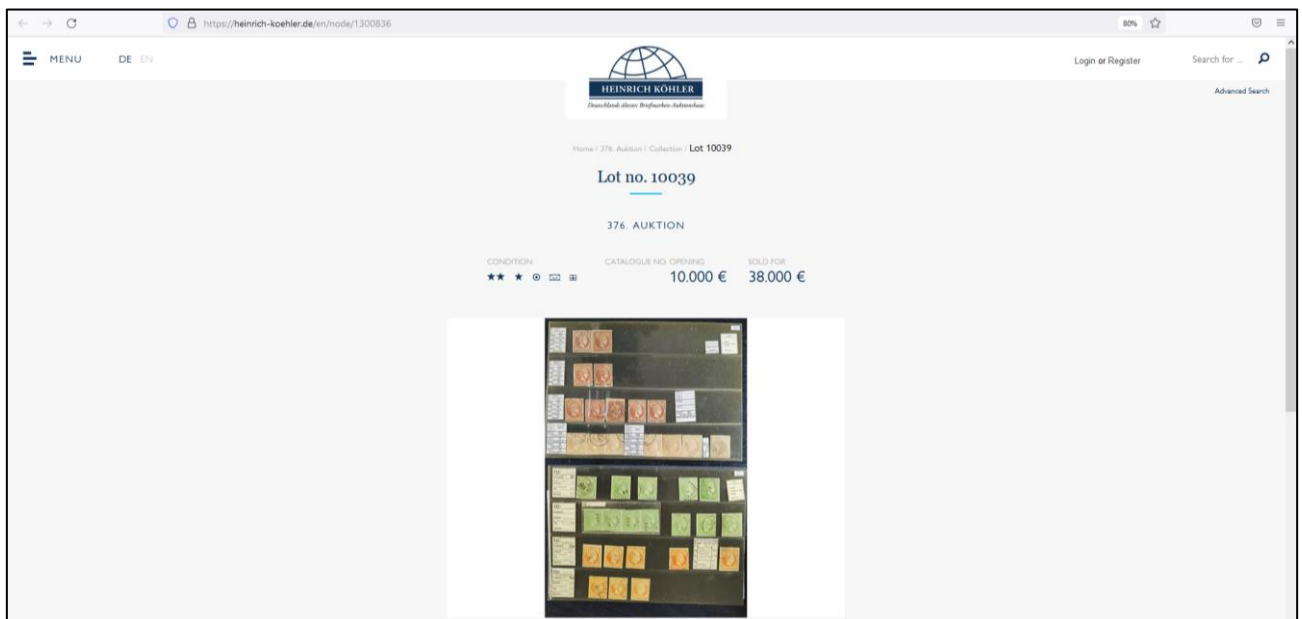
Άποψη του λιμανιού της Μυτιλήνης. Στα δεξιά διακρίνεται το κτίριο της Τράπεζας Μυτιλήνης.

Αναμφίβολα οι ΜΚΕ ήταν το κύριο συλλεκτικό και μελετητικό ενδιαφέρον του Μιχάλη. Ασχολήθηκε ιδιαίτερα με τα σφάλματα πλακός και τα σφάλματα αριθμών ελέγχου, αλλά και τη μεθοδολογία αναγνώρισης και κατάταξης των κλασικών αυτών γραμματοσήμων.

**Τμήμα της συλλογής Μεγάλων Κεφαλών Ερμής
του Μιχάλη Καϊτατζίδα**

Η συλλογή ΜΚΕ του Μιχάλη δημοπρατήθηκε κι αυτή στη δημοπρασία 376 του γερμανικού οίκου Koehler στις 19-24 Απριλίου 2021. Ένα μεγάλο τμήμα της (279 φωτογραφίες στην ιστοσελίδα της δημοπρασίας) αποτέλεσε τον λαχνό 10039 με αρχική τιμή 10.000 ευρώ. Πουλήθηκε στην τιμή των 38.000 ευρώ. Αρκετά άλλα κομμάτια της συλλογής αποτέλεσαν ξεχωριστούς λαχνούς της δημοπρασίας.

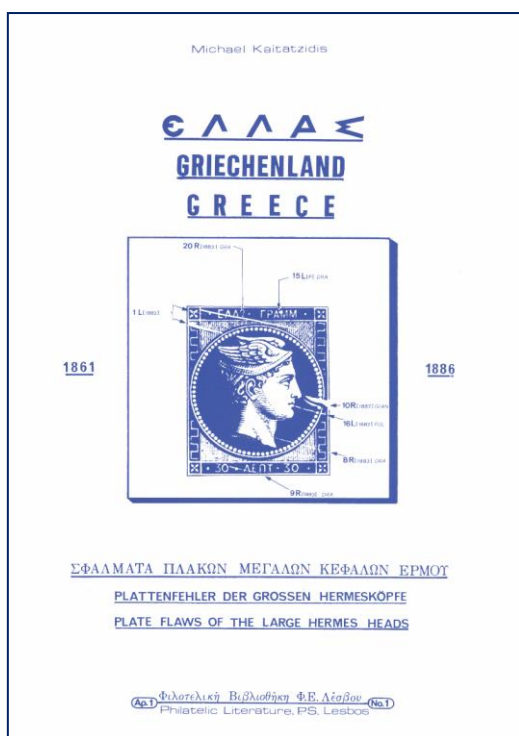
<https://heinrich-koehler.de/en/node/1300836>

Ένα από τα κύρια μελήματα του ήταν να βοηθήσει νέους φιλοτελιστές να ασχοληθούν με αυτό το φιλοτελικό είδος, τα «μεγάλα κεφάλια», και να αποβάλλουν τους δισταγμούς και φόβους που συνήθως υπάρχουν απέναντι στην πολυπλοκότητά τους.

***Τμήμα της συλλογής Μεγάλων Κεφαλών Ερμή
του Μιχάλη Καϊτατζίδα***

Στην κατεύθυνση αυτή, προετοίμασε τη μελέτη του Σφάλματα Πλακών Μεγάλων Κεφαλών Ερμού σε τρεις γλώσσες (ελληνικά/αγγλικά/γερμανικά), που εκδόθηκε από τη ΦΕΛ το 1984. Με συνοπτικό αλλά αρκετά παραστατικό τρόπο, παρουσιάζει τα σφάλματα πλάκας ανά κλάση, ξεχωριστά τα σφάλματα περιθωρίου από τα σφάλματα εικόνας, παραθέτοντας τη θέση φύλλου, την έκδοση και το όνομα του πρωτοανακοινώσαντος το σφάλμα. Ακολουθούν μερικές σελίδες από την έκδοση αυτή, αφιερωμένη από τον συγγραφέα στους φίλους φιλοτελιστές της Λέσβου, που εγκαινίασε τις εκδόσεις της ΦΕΛ με τον τίτλο Φιλοτελική Βιβλιοθήκη ΦΕΛ.

Έτος έκδοσης: 1984

Σελίδες: 28

Τρίγλωσσο:

Ελληνικά/Αγγλικά/Γερμανικά

Εκδότης: ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΛΕΣΒΟΥ

Επίχρυσο μετάλλιο

στη φιλοτελική έκθεση

ΕΛΛΑΣ '84

• ΘΕΣΗ ΣΤΟ ΦΥΛΛΟ

• POSITION IM BOGEN

• POSITION ON THE SHEET

1, 2, 5, 10, 20, 40, 80 Lepta

30 & 60 Lepta

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
101	102	103	104	105	106	107	108	109	110
111	112	113	114	115	116	117	118	119	120
121	122	123	124	125	126	127	128	129	130
131	132	133	134	135	136	137	138	139	140
141	142	143	144	145	146	147	148	149	150

L άριστερά/left										R δεξιά/right									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120
121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140
141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160

ΣΤΥΜΜΗΕΙΣ ΟΝΟΜΑΤΩΝ / NAMEN-ABKÜRZUNGEN / NAME ABBREVIATIONS

ALF = N. ALFIERIS	GAR = N. GARAS
ASI = N. ASIMAKOPOULOS	GIAN = A. GIANNIOTIS
ATZ = N. ATZARITIS	GIAT = A. GIATAGANAS
BEH = H. D. BEHRENS	GRA = N. GRAMMATOPOULOS
BEL = D. BELLAS	KAI = M. KAITAZIDIS
BER = A. BERAHA	KAL = A. S. KALLIGAS
BIN = C. BINOS	KAR = G. KARRER
CHEL = D. CHELMIS	KOU = I. KOUNDOUROUS
COP = V. COPPOLA	MAH = G. MAHERITSAS
DRA = F. DRAKOPOULOS	PAP = P. PAPATZIS
FAI = E. FAIPEAS	PEM = P. L. PEMBERTON
FOT = G. FOTIADIS	SPA = D. SPANOS
FUL = DR. FULPIUS	WEG = M. VAN DE WEG

- ΣΦΑΛΜΑΤΑ ΠΛΑΚΟΣ
- PLATTENFEHLER
- PLATE FLAWS

Σελίδα: **9**
Seite: **9**

λεπτα
Lepta

ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΝ / DER RANDLINIEN / EDGE LINES

- ΣΦΑΛΜΑΤΑ ΠΛΑΚΟΣ
- PLATTENFEHLER
- PLATE FLAWS

Σελίδα: **10**
Seite: **10**

λεπτα
Lepta

ΕΙΚΟΝΑΣ / DES MARKENBILDES / PICTURE

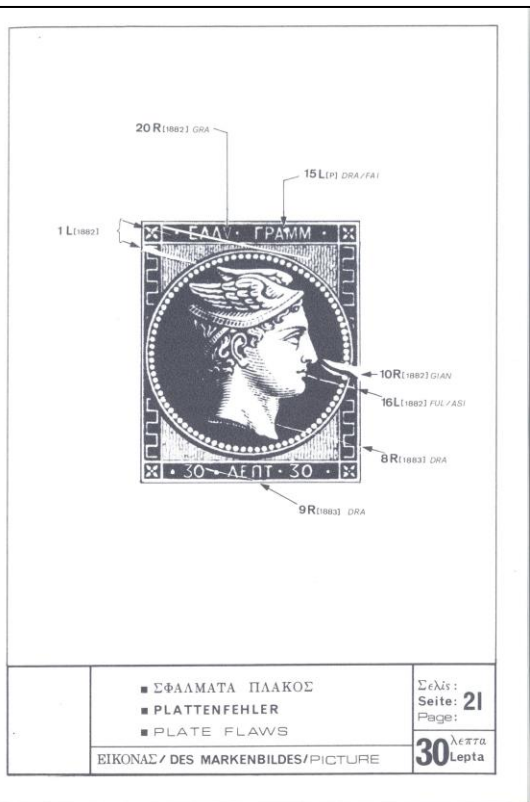
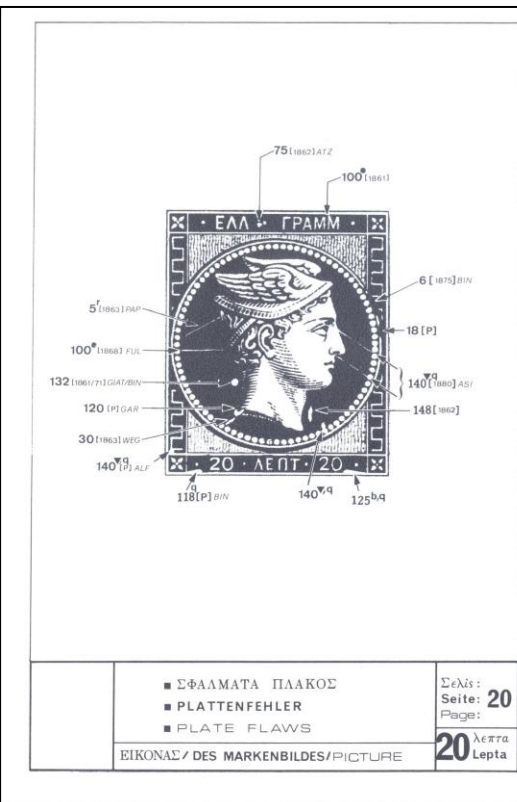
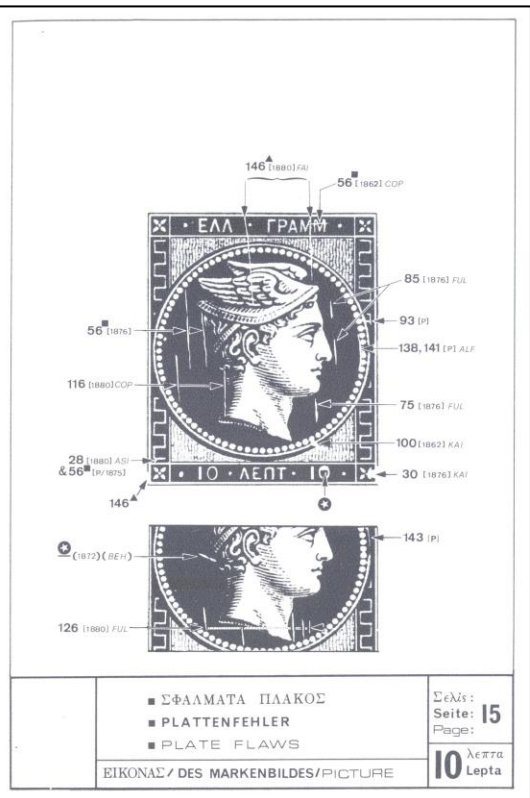
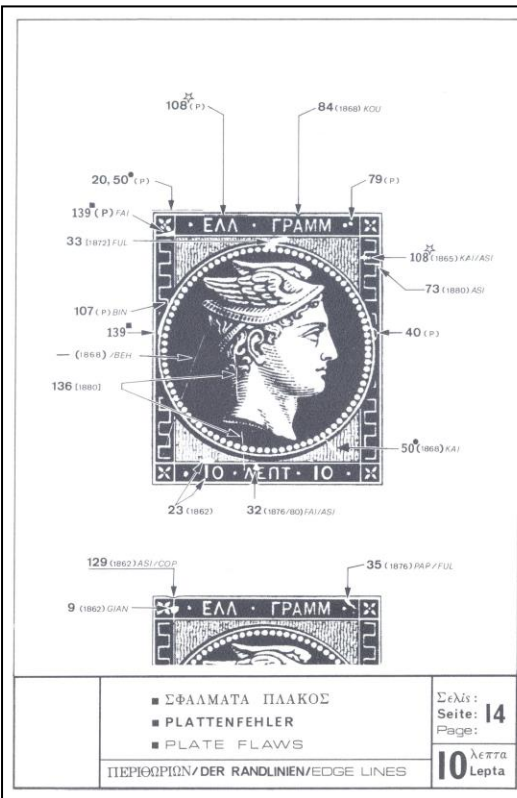
- ΣΦΑΛΜΑΤΑ ΠΛΑΚΟΣ
- PLATTENFEHLER
- PLATE FLAWS

Σελίδα: **11**
Seite: **11**

λεπτα
Lepta

ΕΙΚΟΝΑΣ / DES MARKENBILDES / PICTURE

Η μελέτη αυτή απέσπασε επίχρυσο μετάλλιο στην εθνική φιλοτελική έκθεση ΕΛΛΑΣ '84, από όπου και η φωτογραφία που παρουσιάζουμε. Από αριστερά: Μιχάλης Καϊτατζίδης, Απόστολος Βαμβούρης (ταμίας ΦΕΛ), Ιωάννης Γουγούλας (πρόεδρος ΦΕΛ), Heinz Behrens, Δημήτρης Δελήβης (γραμματέας ΦΕΛ).

Μιχάλης Καϊτατζίδης, Απόστολος Βαμβούρης, Ιωάννης Γουγούλας, Heinz Behrens, Δημήτρης Δελήβης

Η δεύτερη μελέτη του που δημοσιεύτηκε επίσης το 1984 αφορά μια νέα μέθοδο κατάταξης των ΜΚΕ με τίτλο Διαγράμματα Κατατάξεως Μεγάλων Κεφαλών Ερμού. Αξιοποιώντας μια μέθοδο λήψης αποφάσεων που καλείται Δέντρα Απόφασης (decision trees), παραθέτει ένα διάγραμμα για κάθε μία από τις κλάσεις 1, 2, 5, 10, 20, 40 και 80 λεπτών των ΜΚΕ. Ως κύρια στοιχεία κατάταξης χρησιμοποιεί τους αριθμούς ελέγχου και το είδος του χαρτιού, και δευτερευόντως την εκτύπωση των γραμμών σκιάσεως, του μεταλλίου και των γωνιών, καθώς και του αναγλύφου της εικόνας.

Έτος έκδοσης: 1984

Σελίδες: 28

Δίγλωσσο: Αγγλικά/Γερμανικά

Εκδότης: ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ

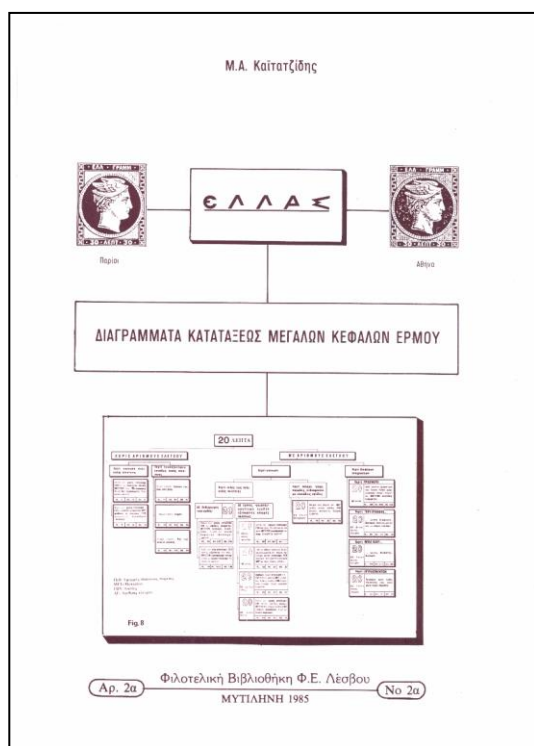
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΕΣΒΟΥ

Αργυρό μετάλλιο

στη φιλοτελική έκθεση

ΕΛΛΑΣ '84

Η πρώτη έκδοση της μελέτης αυτής έγινε στα αγγλικά και γερμανικά, και αποτέλεσε την δεύτερη έκδοση της Φιλοτελικής Βιβλιοθήκης της ΦΕΛ. Απέσπασε αργυρό μετάλλιο στην εθνική φιλοτελική έκθεση ΕΛΛΑΣ '84. Κατά το 1985 τα Διαγράμματα Κατατάξεως εκδόθηκαν και στην ελληνική γλώσσα από τη ΦΕΛ, και έλαβαν τον αριθμό έκδοσης 2^α.

Έτος έκδοσης: 1985
Σελίδες: 28
Γλώσσα: Ελληνικά
Εκδότης: ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΛΕΣΒΟΥ

Ακολουθούν μερικές σελίδες από τη μελέτη.

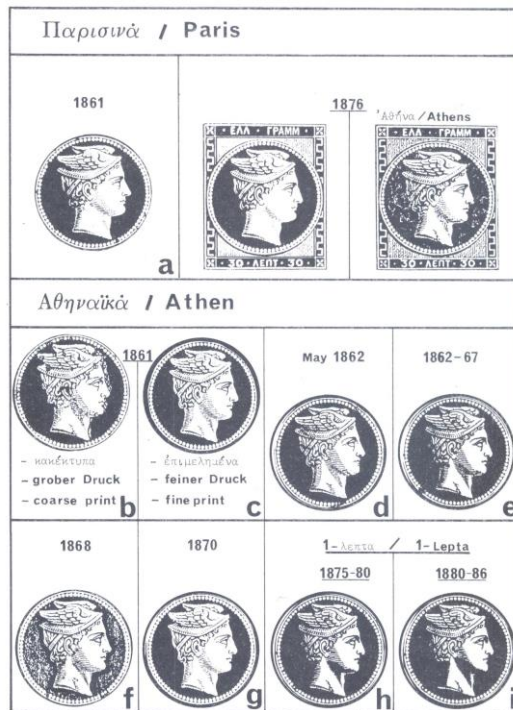

Fig. 2
Γραμμές σκιάσεως/Schattenlinien/Shadow lines

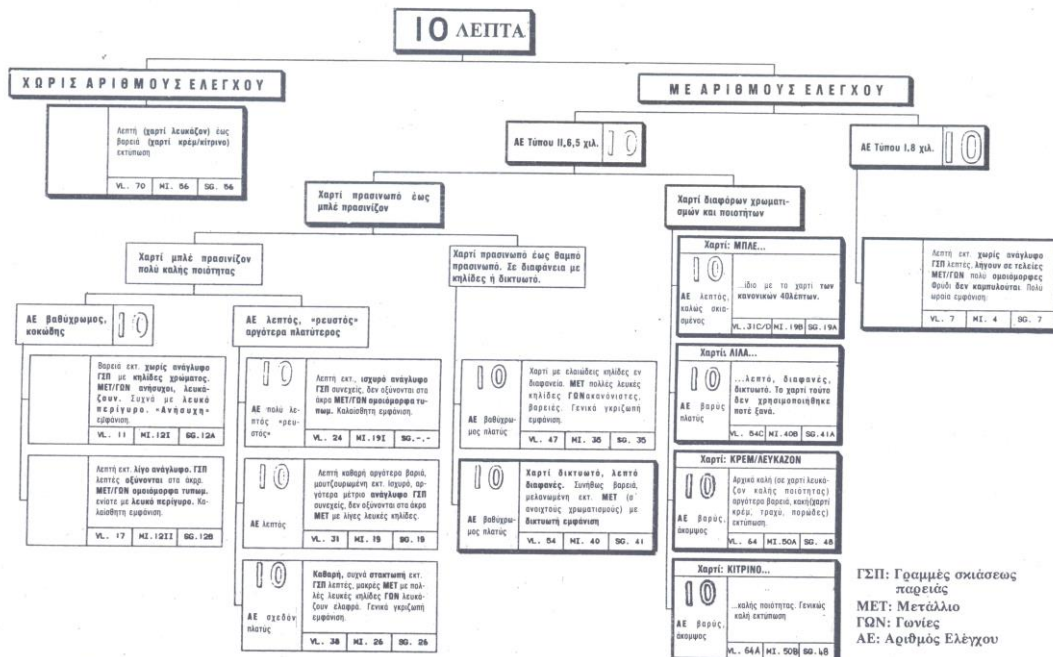
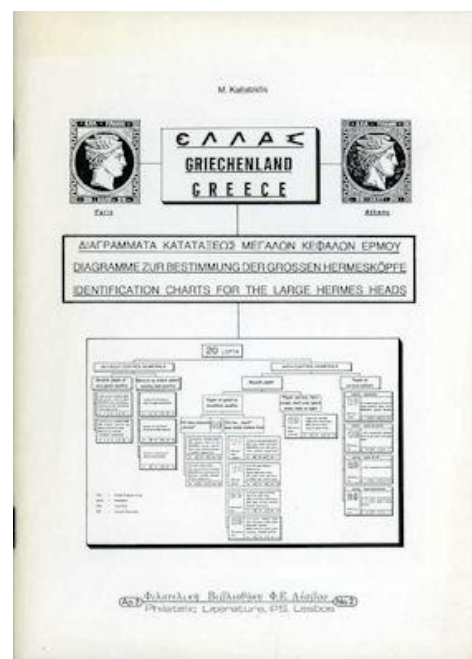
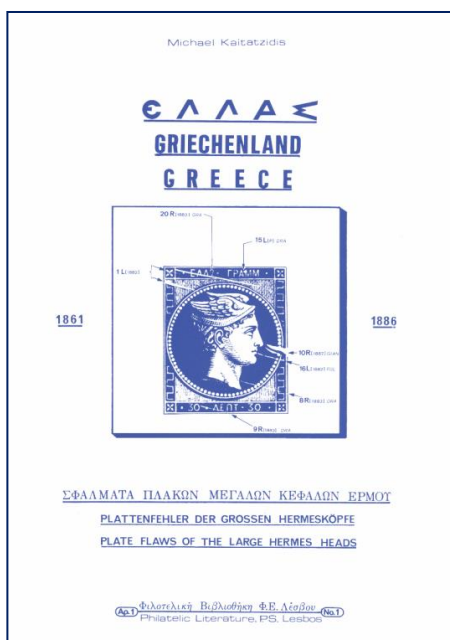

Fig. 7

Για τις δύο πρώτες του αυτές μελέτες, ο Μιχάλης βραβεύτηκε με το βραβείο φιλοτελικής φιλολογίας Χαριλή Μπίνου της ΕΦΟ το 1985 (για το 1984).

ΒΡΑΒΕΙΟ «ΧΑΡΙΛΗ ΜΠΙΝΟΥ» ΤΗΣ Ε.Φ.Ο. ΤΟ 1985 (ΓΙΑ ΤΟ 1984)

Στο συγγραφικό έργο του Μιχάλη συγκαταλέγεται και η μετάφραση στα ελληνικά της μελέτης του Heinz Behrens ΕΛΛΑΣ 1861-1886 ΟΙ ΜΕΓΑΛΕΣ ΚΕΦΑΛΕΣ ΕΡΜΟΥ που πρωτοδημοσιεύτηκε στα γερμανικά το 1980. Στη μελέτη αυτή ο Behrens προτείνει μια μεθοδολογία κατάταξης των γραμματοσήμων των ΜΚΕ και παρουσιάζει πίνακες με τα αδιαμφισβήτητα στοιχεία κατάταξης ανά κλάση, ξεχωριστά για γραμματόσημα με ΑΕ και χωρίς ΑΕ. Επίσης περιλαμβάνει κατάλογο με τις ρομβοειδής στικτές σφραγίδες των ελληνικών ταχυδρομικών γραφείων.

Έτος έκδοσης: 1980

Σελίδες: 55

Γλώσσα: Γερμανικά

Εκδότης: ArGe

Μεγάλο αργυρό μετάλλιο
στη φιλοτελική έκθεση
ΕΛΛΑΣ '84

ΧΩΡΙΣ ΑΡΙΘΜΟ ΕΛΕΓΧΟΥ			
'Αξία	Περιγραφή χαρακτηριστικών	'Αρ. Βλαστού	
1λ	Λεπτοτάτη έκτύπωση (FIG.4), χαρτί κατανωπώ άρστης ποιότητας	I	
	Βάθος μεταλλίου ΚΑΘΕΤΩ ΓΡΑΜΜΩΤΟ	Λεπτοτάτη έκτύπωση (FIG.7), χρώμα ομοιόμορφα διανεμημένο, ΕΝΤΟΝΟ ΑΝΑΓΛΥΦΟ της εικόνας	2I
		Λεπτή έως βαρεία έκτύπωση, μερικά λευκά σημεία στο μέταλλο και μικρές κηλίδες χρώματος στην εικόνα, ΑΝΑΓΛΥΦΟ όχι τόσο έντονο	28
	Βάθος μεταλλίου ΟΡΙΖΩΝΤΙΩΣ ΓΡΑΜΜΩΤΟ ή ΨΑΘΩΤΟ		28
	Γραμμές σκιάσεως παρειάς κωνίτες (ΣΥΡΙΣΜΕΝΟ)	Λεπτοτάτη έκτύπωση (FIG.I0) σε χαρτί ΚΑΣΤΑΝΙΟ, ΛεΓο, άρστης ποιότητας. ΔΕΥΚΑΖΟΥΣΕΣ ΓΩΝΙΕΣ	42
	βαρεία έκτύπωση σε χαρτί ΚΡΕΜ, τραχύ, κακής ποιότητας. Γραμμωτό βάθος γωνιών ΚΥΓΕΛΟΕΙΔΕΣ	67	
	Βαρεία έκτύπωση σε χαρτί σαφώς ΚΙΤΡΙΝΟ (στών Βλαστό δεν αναφέρεται)	(67)	
2λ	Χρώμα εικόνας μπλε ΣΑΡΟΧΡΩΜΟ	45	
5λ	Λεπτοτάτη έκτύπωση σε πρασινωπό χαρτί άρστης ποιότητας (FIG.4)	3	
	Λεπτή έως βαρεία έκτύπωση σε λευκίζον έως κρέμ χαρτί	69	
10λ	Λεπτή έως βαρεία έκτύπωση σε λευκίζον έως κρέμ χαρτί	70	
20λ	Λεπτοτάτη έκτύπωση (FIG.4) σε υποκίανο χαρτί άρστης ποιότητας	4	
	Βαρεία έκτύπωση (FIG.5) σε γκρι-μπλέ χαρτί, Βάθος ΨΑΘΩΤΟ ή ΣΥΝΕΧΕΣ	9/9A	
	Λεπτή έως βαρεία έκτύπωση σε χαρτί κρέμ καλής ποιότητας	χρώμα εικόνας μπλέ 71 χρώμα εικόνας ρόζ άνιλινης 72 χρώμα εικόνας καρμινόχρωμο 73	
30λ	Λεπτοτάτη έκτύπωση (FIG.II) σε χαρτί ΚΑΣΤΑΝΙΟ άρστης ποιότητας	57	
	Λεπτή έως βαρεία έκτύπωση (FIG.I2) σε χαρτί ΚΡΕΜ καλής ποιότητας	59	
	Λεπτή έως βαρεία έκτύπωση σε ΚΡΕΜ χαρτί. Χρώμα εικόνας ΜΙΑΣ	74	
40λ	Λεπτοτάτη έκτύπωση (FIG.4) σε μπλέ χαρτί άρστης ποιότητας	5	
	Λεπτή έως βαρεία έκτύπωση σε κρέμ χαρτί. Χρώμα εικόνας βιολέ	75	
60λ	Λεπτοτάτη έκτύπωση (FIG.II) σε ΠΡΑΣΙΝΟ χαρτί άρστης ποιότητας	58	
	Λεπτή έως βαρεία έκτύπωση (FIG.I2) σε ΚΡΕΜ χαρτί καλής ποιότητας	60	
80λ	Λεπτοτάτη έκτύπωση (FIG.4) σε ροδίζον χαρτί άρστης ποιότητας	6	

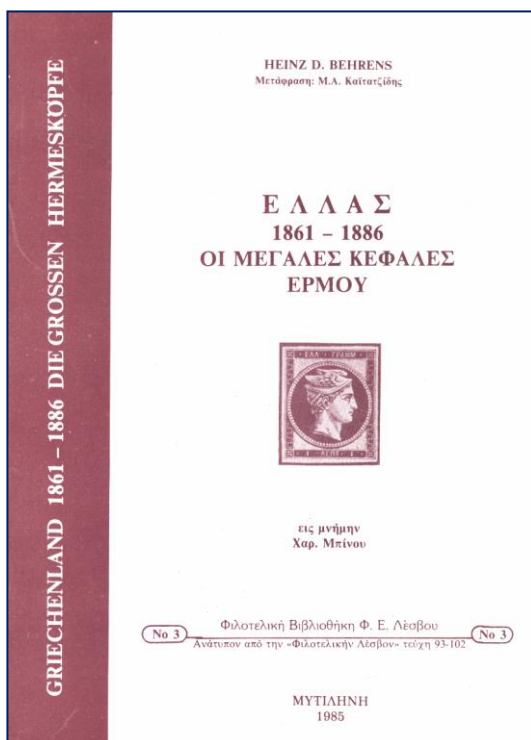
ΜΕ ΑΡΙΘΜΟ ΕΛΕΓΧΟΥ			
'Αξία	Τύπος άρ.έλ.	Περιγραφή χαρακτηριστικών	'Αρ. Βλαστού
5λ	50	'Εκτύπωση χονδροειδής, "τρεμάμενη", λευκίζουσες γωνίες	10
	50	Λεπτή έκτύπωση, έντοτα λευκός περίγυρος περί την κεφαλήν	16
	50	Χρώμα αριθμών έλέγχου ΜΙΑΣ-ΠΡΑΣΙΝΟΙ	23
	50	Στακτινωτές άποχρώσεις σε χαρτί θαμπό πρασινωπό, 'Αριθμός έλέγχου βαρύν και παχύς	37
	50	'Εκτύπωση λεπτή έως βαρεία σε χαρτί ΒΑΘΥ ΠΡΑΣΙΝΟ, ΔΙΚΤΥΩΤΟ	53
		'Εκτύπωση λεπτή έως βαρεία σε χαρτί ΔΕΥΚΑΖΟΝ έως ΚΡΕΜ	63
10λ	100	'Αριθμός έλέγχου ΨΟΥΣ 8 χιλ. 'Εκτύπωση λεπτοτάτη (FIG.4)	7
	100	Χαρτί ΜΙΑΣ όπως των 40λ της ίδιας ή των προηγούμενων εκδόσεων	31γ,δ
	100	Χαρτί ΔΙΑΑ, λεπτό, διαφανές και ΔΙΚΤΥΩΤΟ	54 γ
	100	Χαρτί ΠΡΑΣΙΝΩΠΟ και ΔΙΚΤΥΩΤΟ	54
		Χαρτί ΔΕΥΚΑΖΟΝ έως ΚΡΕΜ ή ΚΙΤΡΙΝΟ	64
20λ	200	Χαρτί ΠΡΑΣΙΝΩΠΟ	32 στ
	200	Με γραμμές σκιάσεως παρειάς κωνίτες (ΣΥΡΙΣΜΕΝΟ), λευκίζουσες γωνίες σε χαρτί υποκίανου άποχρώσεως	43
	200	Χαρτί ΓΚΡΙ-ΜΙΑΣ, λεπτό, διαφανές και ΔΙΚΤΥΩΤΟ	55
	200	Χαρτί ΜΙΑΣ ΒΑΘΥ, λεπτό, διαφανές και ΔΙΚΤΥΩΤΟ	55 ε
	200	Χαρτί ΔΕΥΚΑΖΟΝ έως ΚΡΕΜ	65
40λ	400	Χρώμα εικόνας ΚΑΦΕ ΑΙΑΑ ή ΚΟΚΚΙΝΟ ΑΙΑΑ σε χαρτί ΓΚΡΙ ΑΙΑΑ	33 Α
	400	Χαρτί ΜΙΑΣ ή ΠΡΑΣΙΝΟ ΜΙΑΣ με ΕΡΥΘΡΩΠΟΥΣ αριθμούς έλέγχου	40
	400	Χαρτί ΜΙΑΣ ΠΡΑΣΙΝΟ (ως 10λ ίδιας έκδοσεως) με ΕΡΥΘΡΩΠΟΥΣ άρ.έλ.	49
	400	Χαρτί ΜΙΑΣ, λεπτό, διαφανές και ΔΙΚΤΥΩΤΟ	56
	400	Χαρτί ΚΡΕΜ	66
80λ	800	'Αριθμός έλέγχου ΠΟΡΤΟΚΑΛΙ, ίσχυρο ΑΝΑΓΛΥΦΟ της εικόνας	20
	800	'Αριθμός έλέγχου ΚΑΡΜΙΝΟΧΡΩΜΟΙ, ίσχυρο ΑΝΑΓΛΥΦΟ της εικόνας	27
	800	Λεπτή έως (σπάνια) βαρεία έκτύπωση. Τό 0 του αριθμού έλέγχου πολύ παχύτερο του 8. Χαρτί ΡΟΔΙΖΟΝ καλής ποιότητας	4I
		'Ος άνωτέρω σε χαρτί κατώτερης ποιότητας	50

Πίνακες με τα αδιαμφισβήτητα στοιχεία κατάταξης ανά κλάση

Ο Μιχάλης ενδιαφέρθηκε για τη μελέτη αυτή μόλις κυκλοφόρησε, προκαλώντας του έκπληξη το γεγονός ότι ήταν αφιερωμένη στον συμπατριώτη του Χαριλή Μπίνο. Γνωρίστηκε και έγινε φίλος με τον συγγραφέα. Η μετάφραση αρχικά δημοσιεύτηκε σε συνέχειες στη Φιλοτελική Λέσβο και κατόπιν, το 1985, εκδόθηκε σε ανάτυπο με αριθμό 3 στη Φιλοτελική Βιβλιοθήκη της ΦΕΛ.

Ο Behrens βραβεύτηκε με μεγάλο αργυρό μετάλλιο για την μελέτη του στα γερμανικά στην εθνική φιλοτελική έκθεση ΕΛΛΑΣ '84, ενώ έλαβε το βραβείο φιλοτελικής φιλολογίας Χαριλή Μπίνου της ΕΦΟ το 1986 (για το 1985) για την ελληνική της μετάφραση.

Έτος έκδοσης: 1985

Σελίδες: 40

Γλώσσα: Ελληνικά

Εκδότης: ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΛΕΣΒΟΥ

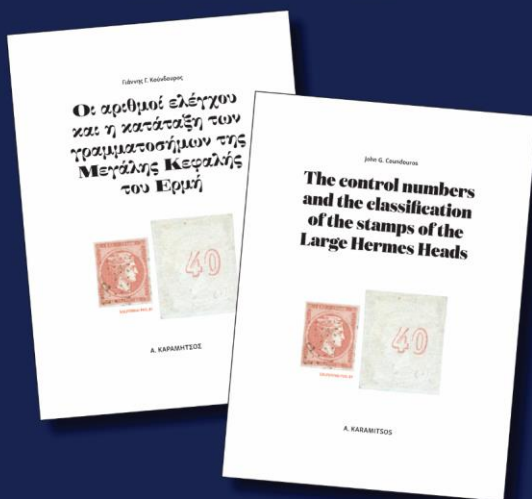
Βραβείο «ΧΑΡΙΛΗ ΜΠΙΝΟΥ» της
Ε.Φ.Ο. το 1986 (για το 1985)

Και φτάνουμε στο 2016. Στα τέλη της χρονιάς γίνεται η επανέκδοση του βιβλίου του Γιάννη Κούνδουρου «Οι αριθμοί ελέγχου και η κατάταξη των γραμματοσήμων της Μεγάλης Κεφαλής του Ερμή» από τον φιλοτελικό οίκο του Αργύρη Καραμήτσου. Η αρχική έκδοση είχε γίνει το 2000 από τον οίκο Βλαστού. Ο Μιχάλης διαπίστωσε ότι αρκετά σπουδαία σφάλματα που κατά καιρούς είχε ο ίδιος εντοπίσει και δημοσιεύσει στις σελίδες της Φιλοτελικής Λέσβου, δεν συμπεριλήφθηκαν στην επανέκδοση. Απέδωσε το γεγονός στην μάλλον καθυστερημένη ενημέρωση του εκδότη, όταν πια η σελιδοποίηση της επανέκδοσης ήταν σε προχωρημένο στάδιο.

Some years ago, we decided together with Giannis that one more book about the Control Numbers would be desirable, as several new varieties were discovered. After all, this is precisely the magic of each study and scientific work, where many researchers complement the study with their own findings and discoveries.

In this manner, many collector friends – as Mr. Jo Despature, Mr. Wolfgang Bauer, Mr. Stavros Andreadis, Mr. Michalis Kaitatzidis and others – sent us data and information which we studied and classified them in the new edition. We would like to thank each and every one of them for their contribution.

Our communication with Giannis was almost daily, both for advice and guidance as well as exchange of information. Unfortunately, however, he was gone before he could manage to see his work completed. With great respect to his work and personality, we gathered all his comments and notes and decided to proceed with the writing and completion of this study, as his desire to see this work published was great.

A.Karamitsos

34 Tsimiski Str., 546 23 Thessaloniki, Greece
T: +30 2310 264 366 F: +30 2310 274 031 E: karamitsos@karamitsos.gr
www.karamitsos.com

Σε συνάντηση με το ΔΣ της ΦΕΛ το καλοκαίρι του 2017 (που ήταν και η τελευταία μας) πρότεινε να προβεί η ΦΕΛ στην έκδοση μιας μελέτης του, στην οποία θα συγκέντρωνε και θα παρουσίαζε συνοπτικά τα σφάλματα αυτά. Πρόσθεσε μάλιστα ότι δεν θα έπρεπε να μας ανησυχεί το κόστος, μια και θα υπήρχε υποστήριξη από τον Αργύρη Καραμήτσο και τον Μιχάλη Τσιπίδη. Διέκρινα στα λόγια του τη μεγάλη του επιθυμία για την πραγματοποίηση της έκδοσης αυτής. Φυσικά η ΦΕΛ αποδέχτηκε την πρότασή του με ιδιαίτερη χαρά.

Στη συνέχεια, η επικοινωνία μας με τον Μιχάλη ήταν αραιή. Μαθαίναμε για τα προβλήματα υγείας που αντιμετώπιζε, για το ταξίδι του στη Γερμανία, για το ενδεχόμενο να μην επισκεφτεί τη Μυτιλήνη το καλοκαίρι (όπως και έγινε). Τον Ιούνιο του 2018 είχα τηλεφώνημά του. Προετοίμαζε τη μελέτη του και ήθελε να ρωτήσουμε το τυπογραφείο για το κόστος. Ξεκινήσαμε λοιπόν τη συνεργασία μας για να γίνει η έκδοση. Στα μέσα Ιουλίου έλαβα στο ηλεκτρονικό μου ταχυδρομείο τα αρχεία με τις περιπτώσεις σφαλμάτων και το εισαγωγικό σημείωμα. Λόγω των διακοπών του Αυγούστου, δώσαμε ραντεβού τον Σεπτέμβριο. Όμως, άλλα επεφύλασσε η μοίρα. Τον Σεπτέμβρη έπρεπε να βρούμε νέο χώρο για την αποθήκευση των επίπλων και του αρχειακού υλικού της ΦΕΛ, αφού η Γ. Γ. Αιγαίου & Νησιωτικής Πολιτικής θα ξενοίκιαζε την αποθήκη που μας φιλοξενούσε. Μετά από πολλές προσπάθειες, το θέμα διευθετήθηκε. Αρχές Οκτώβρη είχα προγραμματίσει ταξίδι μου στη Θεσσαλονίκη. Με την επιστροφή μου, θα ξεκινούσα το στήσιμο της έκδοσης. Μάλιστα την είχαμε ήδη ανακοινώσει στη Φιλοτελική Λέσβο. Στο αεροδρόμιο πληροφορήθηκα το θάνατο του Μιχάλη. Η έκδοση πάγωσε. Πώς άραγε θα προχωρούσαμε χωρίς την καθοδήγησή του;

Τελικά η έκδοση της μελέτης ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2021 και αποτελεί το Νο. 7 στη Φιλοτελική Βιβλιοθήκη της ΦΕΛ. Περιέχει 22 σφάλματα αριθμών ελέγχου που είχε εντοπίσει ο Μιχάλης και δεν περιλαμβάνονται στο βιβλίο του Κούνδουρου. Μπορεί να λειτουργήσει και ως συμπλήρωμα του βιβλίου αυτού. Με την επιμέλεια του Νίκου Καρνιαουτάκη έγιναν οι απαιτούμενες διορθώσεις στο αρχικό υλικό που παραλάβαμε, ενώ η μελέτη εμπλουτίστηκε με τη συνολική αρθρογραφία του Μιχάλη για τους ΑΕ των ΜΚΕ, με ένα βιογραφικό του σημείωμα και με την παρουσίαση του συγγραφικού του έργου. Η έκδοση κατέστη δυνατή με την ευγενική δωρεά των Οικογενειών Καραμήτσου και Τσιπίδη, στη μνήμη του Μιχάλη Τσιπίδη.

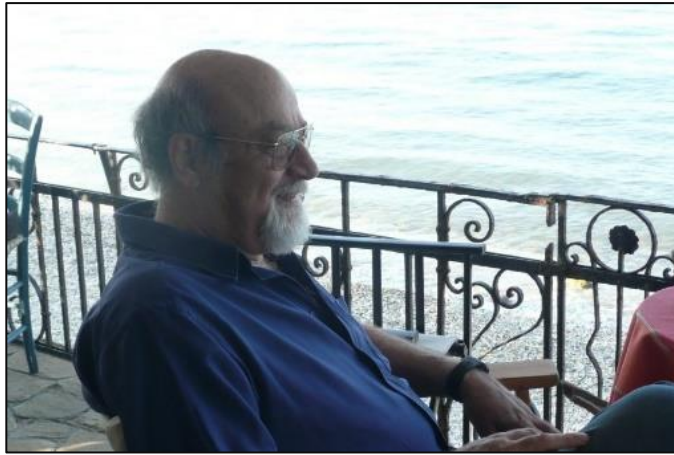
Έτος έκδοσης: 2021

Σελίδες: 52

Δίγλωσσο: Ελληνικά/Αγγλικά

Εκδότης: ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΕΣΒΟΥ

ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΤΣΙΠΙΔΗΣ

Η εκτύπωση χρηματοδοτήθηκε από δωρεά των **Οικογενειών Καραμήτσου και Τσιπίδη**, στη μνήμη του **Μιχάλη Τσιπίδη**.

ΑΡΙΘΜΗΣΗ ΤΩΝ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ

Η αρίθμηση των σφαλμάτων ακολουθεί διακριτό πρότυπο, ως εξής: ο πρώτος αριθμός αναφέρεται στην περίοδο έκδοσης του γραμματοσήμου, ο δεύτερος στην αξία του (κλάση) και ο τρίτος είναι ένας αύξων αριθμός. Οι περίοδοι έκδοσης αριθμήθηκαν ως εξής:

1. ΣΥΝΕΧΕΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ 1862/67
2. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΕΝΩΝ ΠΛΑΚΩΝ 1867/69
3. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΕ ΔΙΚΤΥΩΤΟ ΧΑΡΤΙ 1871/76
4. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΕ ΚΡΕΜ ΧΑΡΤΙ ΜΕ ΑΕ 1875/80

Για παράδειγμα, ο αριθμός **3.20.2** αφορά τη 2^η περίπτωση σφάλματος σε 20λεπτα των εκδόσεων σε δικτυωτό χαρτί 1871/76.

Κάθε περίπτωση σφάλματος παρουσιάζεται συνοπτικά στα ελληνικά και αγγλικά, απεικονίζονται οι σχετικές εικόνες και παρατίθεται παραπομπή στο τεύχος της Φιλοτελικής Λέσβου που πρωτοδημοσιεύτηκε. Ακολουθούν μερικές σελίδες του βιβλίου.

Μιχάλης Καϊτατζίδης
Michael Kaitatzidis

Σφάλματα αριθμών ελέγχου
Μεγάλων Κεφαλών Ερμής

LARGE HERMES HEADS OF GREECE
CONTROL NUMERAL ERRORS

ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΕΣΒΟΥ • PHILATELIC SOCIETY OF LESVOS

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 1.20.1

**ΣΥΝΕΧΕΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ 1862/67
ΑΓΝΩΣΤΗ ΠΟΙΚΙΛΙΑ
ΤΟΥ «2» ΤΩΝ 20ΛΕΠΤΩΝ**

Στα τεύχη 150 έως 152 της ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗΣ ΛΕΣΒΟΥ είχαν δημοσιευθεί όλες οι έως τότε γνωστές ποικιλίες του «2» των ΑΕ των 20λεπτών της Μεγάλης Κεφαλής Ερμή [4]. Ήταν και είναι, κατά τη γνώμη μου, η πιο εμπειριστατωμένη μέχρι τώρα μελέτη για το θέμα αυτό.

Πρόσφατα ανακάλυψα μια ποικιλία του «2» που δεν είχα συναντήσει μέχρι τώρα (εικ. 5). Βρέθηκε στη θέση 144 του 20λεπτου των συνεχών εκδόσεων με ελαφρά οξειδωμένες γωνίες (Κων. 31δ, Hellas 19c, Βñ. 32β), όπου το «2» είναι πολύ κατεστραμμένο.

Σπάνιο σφάλμα!

CASE 1.20.1

**CONSECUTIVE ISSUES 1862/67
AN UNKNOWN VARIETY
OF THE "2" OF THE 20 LEPTA**

In the issues number 150 to 152 of the PHILATELIC LESVOS, all the up to that time known varieties of the digit "2" of the CN of the 20 lepta Large Hermes Heads stamps were published [4]. This study was and still is, to my opinion, the most complete study for this theme.

Recently I discovered a variety of the digit "2" that I had never seen up to day (fig. 5). It was found on position 144 of the 20lepta consecutive issues stamp with slightly oxidized corners (Con. 31d, Hellas 19c, VI. 32b), where the "2" is heavily damaged.

Rare error!

Εικ./Fig. 5

(ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΛΕΣΒΟΣ/PHILATELIC LESVOS #256/2014, σελ./p. 6)

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 1.20.2

**ΣΥΝΕΧΕΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ 1862/67
ΠΛΑΣΤΟ «80» ΣΕ 20ΛΕΠΤΟ**

Σε 20λεπτο σε πράσινο χαρτί των συνεχών εκδόσεων (Hellas 19e, Βñ. 32στ, Κων. 31ζ) (εικ. 6), ο πλάστογράφος πήρε το συγκεκριμένο 20λεπτο, το οποίο δεν έφερε αριθμό ελέγχου πίσω του, και το «δολοφόνησε» προσθέτοντάς

CASE 1.20.2

**CONSECUTIVE ISSUES 1862/67
FAKED "80" ON 20L STAMP**

On a 20 lepta stamp of the consecutive printings on greenish paper (Hellas 19e, VI. 32f, Con. 31f) (fig. 6), the counterfeiter took this particular stamp, which didn't show a CN on its backside, and he "killed" it firmly, by putting as

(θέση 119) που είχε μείνει απαρατήρητο (εικ. 15, σελ. 27). Βρέθηκε και ένα άλλο στη συλλογή του Κώστα Χατζή στη θέση 54 των καθαρισμένων πλάκων.

Το σφάλμα αυτό δεν είναι γνωστό σε μεταγενέστερες εκδόσεις. Θα καταστράφηκε μάλλον κάποιο στοιχείο «1» και αντικαταστάθηκε με αυτό το «σχνό».

Πολύ σπάνιο σφάλμα!

of the consecutive issues (position 119) which remained undiscovered (fig. 15, page 27). One more additional copy was found in the collection of Kostas Chatzis on position 54 of the cleaned plates issues.

This error has not been found in later issues. Most probably some digit "1" was destroyed and has been replaced by this narrow "1".

Very rare error!

(ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΛΕΣΒΟΣ/PHILATELIC LESVOS #232/2008, σελ./pp. 8-9)

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 3.10.1

**ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΕ ΔΙΚΤΥΩΤΟ ΧΑΡΤΙ
1871/76
10Λ ΜΕ ΔΙΠΛΟ «110» ΑΝΤΙ «10»**

Είναι γνωστό ένα 10λεπτο σε δικτυωτό χαρτί με διπλούς ΑΕ, μετατοπισμένους κατά 0,7 χιλ. οριζοντίως και 0,7 χιλ. καθέτως (εικ. 16). Σφραγίστηκε στην ΑΘΗΝΑ με δυσδιάκριτη ημερομηνία. Το γραμματόσημο προέρχεται από την θέση 130 του φύλλου και παρουσιάζει επιπλέον την ενδιαφέρουσα ποικιλία «110» αντί «10». Το διαχωριστικό πλάκιδιο τυπώθηκε και αυτό διπλά, δημιουργώντας την εντύπωση ενός τρίτου «1» με δύο κάθετες γραμμές.

Είναι συνδυασμός των σφαλμάτων 52.7 και 52.15 του βιβλίου του Κούνδουρου [2].

Πολύ σπάνιο σφάλμα!

CASE 3.10.1

**ISSUES ON MESHED PAPER 1871/76
10L WITH DOUBLE "110"
INSTEAD OF "10"**

A 10lepta stamp on meshed paper is known showing double CN shifted by 0.7 mm horizontally and 0.7 mm vertically (fig. 16). The stamp was cancelled in ATHENS with no illegible dates. It comes from the position 130 and shows additionally the very interesting variety "110" instead "10". The edge of the spacer was also printed double, creating thus the impression of a third "1" with two double vertical lines.

It is a combination of the errors 52.7 and 52.15 of the Coundouros' book [2].

Very rare error!

Εικ./Fig. 16

(ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΛΕΣΒΟΣ/PHILATELIC LESVOS #121/1989, σελ./p. 271)

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 4.20.4

CASE 4.20.4

**ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΕ ΚΡΕΜ ΧΑΡΤΙ
ΜΕ ΑΕ 1875/80
20ΛΕΠΤΑ ΧΩΡΙΣ ΑΕ**

**ISSUES ON CREAM PAPER
WITH CN 1875/80
20 LEPTA WITHOUT CN**

Ως η παλαιότερη γνωστή ημερομηνία κυκλοφορίας των θαλασσοκύανων 20λεπτων της περιόδου 1880/86 χωρίς ΑΕ (Hellas 57a), είναι η 6 ΣΕΠΤ. 80, σύμφωνα με τον κατάλογο Hellas. Βάσει λοιπόν της ημερομηνίας αυτής και τα θαλασσοκύανα 20λεπτα με ημερομηνίες ΣΠΑΡΤΗ 19 ΣΕΠΤ. 79 και ΓΑΛΑΞΙΔΙΟΝ 21 ΙΟΥΛ. 80 (εικ. 30 & 31), που προέρχονται από τη θέση 12 και 73 του φύλλου, έχουν τυπωθεί χωρίς ΑΕ.

Επομένως, τα γραμματόσημα αυτά, που δεν είναι άκρη φύλλου, θα πρέπει να προέρχονται από δύο φύλλα που τυπώθηκαν χωρίς ΑΕ και κυκλοφόρησαν το ένα στη ΣΠΑΡΤΗ και το άλλο στο ΓΑΛΑΞΙΔΙ.

Πολύ σπάνιο σφάλμα!

The oldest known date of circulation for the ultramarine 20 lepta stamps of the period 1880/86 without CN (Hellas 57a), is 6 SEPT. 80, according to Hellas catalogue. So, based on this date, both of the 20 lepta stamps with the dates of cancellation SPARTA 19 SEPT. 79 and GALAXIDION 21 JULY 80 (figures 30 & 31), which are coming from position 12 and 73 of the sheet, are both printed without control numerals.

Therefore these stamps, not being marginal stamps of the sheet, must come from two sheets, printed without CN and circulated the one in SPARTA and the other in GALAXIDION.

Very rare error!

Εικ./Fig. 30

Εικ./Fig. 31

Έτσι, η επιθυμία του Μιχάλη πραγματοποιήθηκε. Ήταν το ελάχιστο που μπορούσαμε να κάνουμε για να τον ευχαριστήσουμε και να τον τιμήσουμε.

Κλείνοντας, θα ήθελα να σας διαβάσω ένα μικρό απόσπασμα από το σημείωμα του Παναγιώτη Αλατερού που λάβαμε μετά το θάνατο του Μιχάλη:

Όλα αυτά ο Μιχάλης τα πέτυχε χάρη στην ευφυΐα του, στον ξεχωριστό χαρακτήρα του και την ήρεμη και φιλική συμπεριφορά του. Αξέχαστο θα μείνει το λεπτό του χιούμορ και η ευδιαθεσία του, που τον έκαναν ευπρόσδεκτο σε κάθε παρέα. Είχε ένα χαρισματικό ταλέντο στο να δημιουργεί φιλίες. Ποτέ δεν ακούστηκε κανείς να μιλά άσχημα γι' αυτόν. Χάρη στην προσωπικότητά του και στις επαγγελματικές και φιλοτελικές δραστηριότητές του, δημιούργησε έναν μεγάλο κοινωνικό κύκλο συναδέλφων, συνεργατών και φίλων στην Ελλάδα και την Γερμανία, όπου όλοι τον αγαπούσαν και τον εκτιμούσαν.

Εγώ θα πρόσθετα στα παραπάνω, ότι βλέποντας κανείς την πορεία του Μιχάλη, καταλαβαίνει ότι επρόκειτο για έναν άνθρωπο με αυτοπεποίθηση, που δεν δίσταζε να παίρνει ρίσκα, να καταπιάνεται με νέα αντικείμενα. Με την επιμονή του και τη δουλειά του, πάντα τα κατάφερνε με επιτυχία.

Θα τον θυμόμαστε με αγάπη και περηφάνια!

**ΜΙΧΑΛΗΣ
ΚΑΪΤΑΤΖΙΔΗΣ**